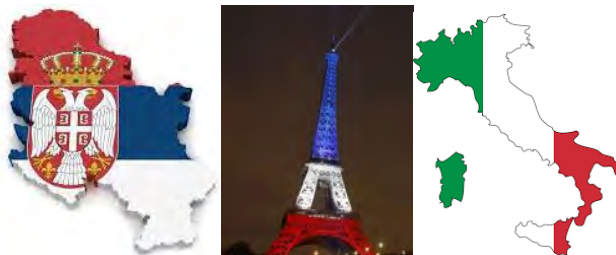

„Образовни круг – Културна баштина“

Земље учеснице

Пројектне активности у 2019. години повезале су ђаке из редовних школа у Републици Србији, који уче француски и италијански језик као други страни језик, са ученицима допунске наставе на српском језику у Француској и Италији.

Наши циљеви

Циљеви су учење српског/матерњег и француског или италијанског језика, приказивање и истраживање културне баштине и вршњачко учење уз коришћење електронских алата у директној, вођеној комуникацији између ученика из редовних школа у Републици Србији и српских допунских школа у Француској и Италији.

О пројекту

Пројекат „Образовни круг“ настао је иницијативом Кроса РТС-а и Савеза атлетских талената Србије, а проширени „Образовни круг – Културна баштина“ подржавају Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Министарство културе и информисања, Министарство спољних послова – Управа за сарадњу с дијаспором и Србима у региону, Француски институт у Београду, Математички институт САНУ и Спортски савез Србије.

Свеколику подршку „Образовном кругу – Културна баштина“ још су пружили: градоначелници Сомбора, Новог Пазара и Зајечара – Душанка Голубовић, Нихат Бишевац и Бошко Ничић, Зоран Радосављевић, директор Пољопривредно-ветеринарске школе Свилајнац и Удружење грађана „Дечја радост“ из Зајечара.

Аутор пројекта је др Гордана Степић, коаутор и координатор програма пројекта Блаженка Тривунчић, професорка српског језика у Париском региону, а пројектне активности у Италији водила је Ивана Марјановић, професор разредне наставе. Иницијатор и вођа пројекта је Стеван Ковачевић, оснивач и директор Кроса РТС-а.

Пројекат је заживео школске 2017/18. године између шест редовних школа из пет градова у Србији и српске допунске школе у Француској.

У другој години реализације у новој пројектној теми учествовало је 129 ученика основношколског узраста и једна група средњошколаца. Ђаке је водило 12 наставника, 1 професор српског, 3 професора разредне наставе, 6 професора француског, 1 професор енглеског и 1 професор информатике.

Зборник представља другу штампану колекцију одабраних радова из свих школа из три земље, а припремила га је Блаженка Тривунчић.

Школе и градови партнери

Пет школа из пет градова Србије повезано је са српском допунском школом у Француској: ОШ „Аврам Мразовић“ – Сомбор, ОШ „Десанка Максимовић“ – Нови Пазар, ОШ „Ђура Јакшић“ – Зајечар, ОШ „Бранислав Нушић“ – Београд и Пољопривредно-ветеринарска школа – Свилајнац. Допунска школа српског језика у Италији сарађује са ОШ „Љубица Радосављевић Нада“ из Зајечара.

Париз,
Блаженка Тривунчић

Париски регион,
Љиљана Симић

Источна Француска,
Снежана Милетић

ОШ „Бранислав Нушић“

Невенка Јоксовић

Београд

ОШ „Десанка Максимовић“

Данијела Бојанић
Есад Кијевчанин

Нови Пазар

ОШ „Аврам Мразовић“

Биљана Штрбац

Сомбор

Зајечар

ОШ „Ђура Јакшић“

Драгана Тодоровић

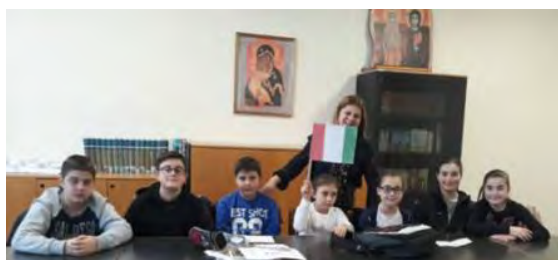

Свиланац

Пољопривредно-ветеринарска
школа,

Драгана Вучковић
Миљан Златановић

Допунска школа ,
Италија

Ивана Марјановић

Зајечар

ОШ „Љубица Радосављевић
Нада“

Милена Панић

„Учили су једни о другима, али и једни од других“, Снежана Милетић

Реализација

Тема *Културна баштина* реализована је у пет виртуелних сусрета.

1. Од имена до симбола
2. Једна изузетна грађевина
3. Споменици – културна и историјска сећања
4. Нематеријална културна баштина
5. Буди мој гост

Активности

Одржавању часова претходе припремне активности:

- Успостављање комуникације између школа учесника из обе земље и договори око начина рада, активности и реализације предложених садржаја;
- Израда плана одржавања сусрета у складу са школским календаром и распустима у Француској и Србији;
- Обавештавање ђачких родитеља о учешћу ученика са описом активности;
- Израда и прибављање сагласности ђачких родитеља;
- Прављење ученичких тимова и подела ученика у парове, сходно узрасту и интересовањима;
- Упознавање ученика са садржајем и начином рада;
- Припрема и обезбеђивање техничких услова за реализацију (интернет, компјутер, инсталирање Скајп налога);
- Заједничко планирање тока сваког сусрета и начина реализације подтеме;
- Прилагођавање планираних подтема условима, језичким склоностима и нивоу језичких компетенција ученичких тимова сваке школе;
- Подела задужења међу наставницима о писању извештаја, фотографисању и правовременом слању материјала на интернет страницу Кроса РТС-а: krosrts.rs.

Исходи

Ученици у оквиру теме:

- вежбају језичке компетенције,
- развијају друге компетенције (социјалне, дигиталне),
- уче на забаван начин,
- посећују одабране знаменитости,
- снимају видео-запис или раде презентацију,
- истражују, представљају и говоре,
- приказују културно-историјско наслеђе,
- истражују значај и симболику баштине,
- показују идентитет народа, града, области,
- указују на туристички потенцијал представљених места.

Од имена до симбола

Париз – Београд – Нови Пазар – Сомбор – Ножан сир Марн

Заједничким часовима претходио је вршњачки рад ученика, који су кроз филм, фотографију и билингвалну реч пренели аутентичне утиске са Авале, Калемегдана, Ајфеловог торња, улица Париза, Сене, Марне, старина Сомбора, велелепних грађевина и древног духа Новог Пазара.

Интересантно је да су прошле године ђаци из допунске школе правили презентације о Србији на српском језику, а ђаци из Србије о Француској на француском језику. Сада су заменили улоге и начин истраживања. Свако од њих посећује симбол града у коме живи и двојезично извештава о њему.

Леп призор је био видети толико ученика окупљених у две земље око рачунара, а још лепши је осећај пробудила чињеница да су сви – и они који не воле граматiku из француског и уобичајени ток часа – заинтересовани.

Градови су се повезали у свести ученика кроз слике културно-историјских знаменитости, говорило се на оба језика, чуо се правилан изговор, а часови су запамћени по радости и коментарима да је било „баш интересно“.

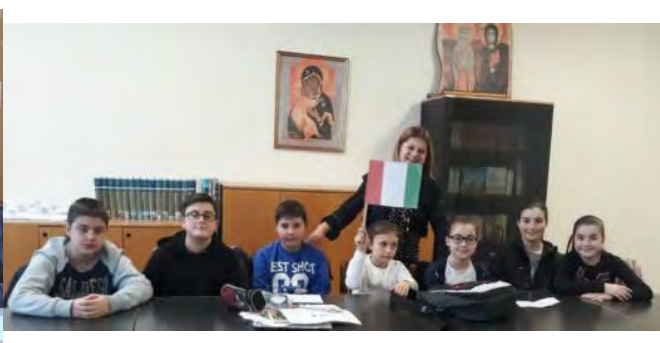
Свилајнац – Источна Француска (Милуз, Етип) – Зајечар

Захваљујући слободи у обликовању подтема, први сусрети донели су упознавање са родним градовима. Ђаци су приказивали места из којих долазе. Посебно је занимљиво било то што Параћин називају и град штофа, што је Аранђеловац добио име по Светом архангелу Гаврилу, а прича о погачи, која је имала је 233 килограма, а која је умешена током манифестације „Азањска погача“, одушевила је све. Ученици из Милуза представили су међународни аеродром и Музеј аутомобила, а Зајечарци чувену Гитаријаду.

Италија (Тори ди Квартезоло) – Зајечар

Деца која одрастају далеко од отаџбине и редовну школу похађају на италијанском језику показала су да одлично познају српски језик, док су се ученици из Зајечара у представљању похвалили знањем италијанског језика. Дружење је заокружено певањем српске и италијанске химне.

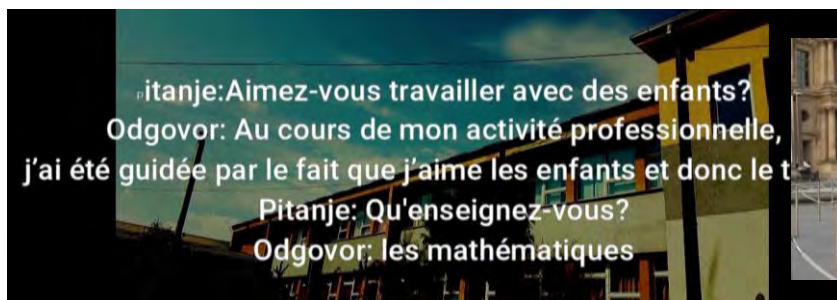

Упознавању ученика претходила је израда личне карте на српском, француском или италијанском језику. Образац је осмислила Невенка Јоксовић, професорка француског језика.

Једна изузетна грађевина

Ризница грађевина представљена је низом заједничких часова. Светосавска химна уводи ђаке из Париза у простор Храма Светог Саве осликаног божанственим фрескописом. Представља им се Београђанка, стаклена дама која са 101 метром доминира центром града, након чега се шетња наставља монументалним грађевинама француске престонице – париском школом старом више од једног века у Деветом арондисману, уз дивљење необичним архитектонским подухватима чувеног торња у Паризу.

Нови Пазар са поносом показује школу која носи име наше чувене песникиње, док се слике нижу пропраћене интервјуима са свим наставницима на француском језику и рецитовањем песама Десанке Максимовић на француском језику. Ђаци из Париза снимцима из Лувра преносе јединствен доживљај безвремене лепоте славног музеја.

Векови нестају пред причом о Вансенском дворцу која одводи у средњовековну Француску и повезује ђаке из места Рони су Боа и Сомбора.

1. Maison de ville – Gradska kuća

- L'un des symboles architecturaux de la ville, c'est La Maison de ville.
- Elle a été construite sur les fondations d'un ancien château de Jovan Branković, le comte et capitaine

Сомборци са радошћу представљају свој град кроз здања Градске куће, Жупаније, Градског музеја, Српске читаонице, Историјског архива, Кронић палате, и зграде које је свим ђацима у души – школе.

Са једне стране екрана нижу се слике Природњачког музеја и парка диносауруса који је својеврстан симбол Свилајнца. Са друге стране се појављује француска железница и воз велике брзине, један од најсавременијих на планети, тзв.ТЖВ /train grande vitesse/, који се креће по посебно изграђеним шинама и који нема станицу у сваком граду. У близини Етипа, на десетак минута вожње је новоизграђена специјализована железничка станица за ове изузетно брзе возове.

Ученици из Милуза приказују Катедралу Нотр Дам у Стразбуру, док Зајечарци бирају пејзаже као са разгледница у Рогљевачким пимницама.

Ђаци из Италије представљају понос Вићенце, трг Пјаца деи Сињори (Piazza dei Signori) и Базилику Паладијану (Basilica Palladiana). Пут води даље, у Палату Кјерикати (Palazzo Chiericati), музеј уметности и скулптура из периода од 13. до 20. века, уз слушање композиције „Вагабондо“ италијанске групе „Номади“.

ОШ „Љубица Радосављевић Нада“ упознаје ђаке српске школе у Италији са театром „Зоран Радмиловић“, препознатљивим окриљем културе у граду где се спајају Црни и Бели Тимок. Ова институција носи име једног од највећих глумаца свих времена, рођеног у Зајечару.

Споменици – културна и историјска сећања

Колаж значајних дела српске и француске баштине, као што су Музеј Николе Тесле, Музеј Вука и Доситеја, Народно позориште, Капетан-Мишино здање, Тријумфална капија, зграда париске градске већнице, уз непосредну билингвалну комуникацију и аутентичне снимке, гради културолошке везе између ђака у престоничким градовима.

Упознавање са споменицима у Новом Пазару, од Петрове цркве до Сопоћана и цамија, изазива интересовање ђака да прошетају улицама у којима се стиче древни дух и срећу две културе. Праву послатицу пружа истраживачки рад из Париза и снимак јединственог погледа забележеног са врха Ајфеловог торња, док мајица са симболичним називом „Негујмо српски језик“ шаље снажну поруку током сусрета.

Ученици из Сомбора припремају право изненађење. Јављају се уживо испред зграде Учитељског факултета где се налази споменик Јовану Дучићу. Потом воде до споменика Лази Костићу, где организују дружење на креативан и занимљив начин. У замишљеној прослави рођендана богате своје знање француског језика новом лексиком, а другарима са друге стране екрана представљају знамените личности.

Виртуелно дружење завршава се посетом Музеју живе историје у Монтреју и статуи краља Хенрија IV, која је реплика оригинала у Риму, и симболизује толеранцију и помирење.

MUZEJ ŽIVE ISTORIJE Musée de l'histoire vivante Montreuil

MONUMENT HENRY IV Spomenik Henriju IV

Средњошколци из Свилајнца снимили су шетњу градом. Кренули су од парка Европског пријатељства и Ресавске библиотеке, потом приказали зграду Општине Свилајнац, Пошту, ушли у Цркву Светог Николе, отишли до центра града, где су се зауставили код споменика Стевану Синђелићу и Мари Ресавкињи.

Tamara : Oui, je le sais. Selon l'une de plusieurs histoires, Mara Resavkinja organisait les rébellions et elle se battait contre les Turcs avec Stevan Sindjelic et Petar Jakovljevic Erčić. Elle était très brave.

(Da, znam. Prema jednoj od brojnih priča, Mara Resavkinja je organizovala pobune i borila se protiv Turaka sa Stevanom Sindelićem i Petrom Jekovljević Erčićem.)

Комбинујући аудио, визуелни и писани материјал, ученици су показали тимски дух и смисао за информационе технологије. Ђаци су пронашли чак и повезаност у изгледу споменика Мари Ресавкињи и Кипу слободе у Њујорку, по чијем су угледу настале реплике тог кипа које се налазе у Колмару и у Паризу. Квиз о источној Француској, који су припремили ученици из српске допунске школе, пружио је забаву уз занимљивости.

Ученици из ОШ „Ђура Јакшић“ у Зајечару обишли су споменике како би их фотографисали и направили презентацију. Приказали су Народни музеј, позориште, Радул-бегов конак, Саборну цркву, а потом, путем мини-квиза „проверили“ знање својих вршњака из Милуза. Ђаци из источне Француске повели су на познату Божићну пијаци у Стразбуру.

❑ Zoran Radmilović (Zaječar, 11 mai 1933 - Belgrade, 21 juillet 1985) était un acteur serbe qui jouait l'un des rôles les plus remarquables de l'histoire du cinéma yougoslave. Son rôle le plus célèbre a été Radovan III, une pièce de théâtre après laquelle il a reçu le titre de roi de l'humour et de l'improvisation.

Причом о Цару Галерију и Фелих Ромулиани, палати која се налази надомак Зајечара, представљено је археолошко налазиште које је под заштитом Унеска.

Ћаци из Тори ди Квартезола приказали су знаменитости Вићенце: Театро Олимпио, Цркву Светог срца, величанствену креацију архитекте Андре Паладија, као и виле Ротонду и Валмарану.

Повезује их је италијански и српски језик, на коме разговарају о културној баштини.

Нематеријална културна баштина

Од изворне песме до српске шаре и традиционалне ношње

Чаробни глас Теодоре Аритонових из ОШ „Бранислав Нушић“ најавио је песмом „Где си било јаре моје“ филмове о фолклору и традиционалној кухињи. Стихови новинара, писца и афористичара, који се деци обраћао са „Поштована децо“ одвели су у Мало позориште „Душко Радовић“. Сваки филм је награђен аплаузом за француски језик и креативност.

Ђаци који наставу похађају у Културном центру Србије у Паризу приказали су нематеријалну културну баштину југоисточне Србије, а нарочито је била занимљива симболика мотива пиротских ћилима и прича о његовој јединствености.

Заштићени производи – нематеријална културна баштина

Српске народне шаре

Пиротски сир

Пиротски ћилим и пеглана кобасица

За сваку је похвалу тимски рад у Новом Пазару и подршка Есада Кијевчанина, професора информатике, који све време прати сусрете. Овога пута су ђаци говорили о старом турском купатилу – хамаму и посластицама као што су ћевапи и мантије. Читање припремљеног текста на француском језику било је наизменично, при чему су ђаци из Србије вежбали језичке компетенције, али и били у прилици да чују правилан изговор. Нарочиту пажњу су изазвали парови ученика у ношњама. Прилазили су екрану, окретали се, а мали ђаци из Париза радознало су запиткивали како се зову делови ношње.

Од славе до фестивала

Кроз разговор о обичајима и крсној слави ђаци су подстакнути да говоре о личном искуству и породичним окупљањима. Сеоска слава, тј. кирваја, веома карактеристичан обичај на северу Србије, позвала је на возњу рингишпилом и бирање слаткиша омиљених међу децом: свилених бомбона, шећерне вуне и лицидарских срца.

КРСНА СЛАВА

TIM POVODOM SE U CENTRU SELA
ODRŽAVA ČUVENI KIRVAJ VAŠAR.

TO UVEK BUDE POSLEDNJI VIKEND
U SEDMOM MESECU.

Možete videti prave srednjovekovne
viteške borbe, podvige i akrobacije.

Бодрог фестивал, туристичка манифестација којом се Сомборци веома поносе, „укрстила се“ са средњовековним духом фестивала у Ножану, који посећују бројни мештани и туристи.

Stanovnici Bačkog Monoštora svakog
avgusta organizuju Bodrog festival. Les
habitants de Bački Monoštor organisent
le festival Bodrog chaque août.

„Богатство и разноликост културних добара представљених кроз радове пробудили су изузетно занимање за овакав облик преношења знања и начин учења“, Биљана Штрбац

Од кола до ручног рада, српске хране и обичаја

Сви који су били у учионици, и они најмлађи и најстарији, заједно са професорком Снежаном, играли су Македонско оро, Влашко коло, Ужичко коло и „Играле се делије“.

Les devinettes

Кола и народне игре поздрављали су аплаузи из пољопривредне школе. Фолклор су затим заменила питања – ђаци српске допунске школе постављали су загонетке на течном француском језику, а одгонетање старијих ђака из централне Србије такође је текло на француском.

Сама Пољопривредна школа са домом добар добар је пример очувања и представљања српске културне баштине. Тако су, прикупљајући материјал за сусрет, ученице пробале да раде на разбојима, који се иначе користе у оквиру домске секције. Оне су од куће донеле миље и гоблене, па су у летњиковцу школе окружене цвећем правиле фотографије и показивале једна другој како се плете шал.

Истраживачи-учесници пројекта отишли су на праксу код ученика који се школују да постану месари и снимали телефоном процес прављења ћевапа, а у школском подруму вина „Чаир“ пронашли праву ризницу ракија и вина. Такође су приказали џем од лука, ајвар, туршију, које праве ученици образовног профила Прехрамбени техничар, као и поврће које узгајају будући пољопривредни техничари.

Презентације о српској слави, Васкрсу и традиционалним српским јелима припремали су ђаци професорке Драгане Тодоровић. Схватили су колико вршњацима из источне Француске, који су прави чувари српске традиције и уочи сваког Васкрса у школи фарбају јаја и праве изложбу, недостаје бакина кухиња.

Vaskrs
Pâques

• Coloration des œufs, salutation et réponse

- Autrefois, la femme au foyer ajoutait, dans un pot d'eau où elle cuisinait et peignait des œufs, un peu d'eau rafraîchie de la résurrection. L'eau est versée dans l'eau avec une couleur (varzile), dans laquelle les œufs sont abaissés, ce qui devrait être également les deux. Le premier œuf coloré est encore laissé de côté jusqu'à la prochaine Pâques et s'appelle "Gardien".
- À Pâques, la famille s'est rendue à l'église dans le monde du service de la résurrection. Après le service, les gens se sont accueillis: "Le Christ ressuscite!" Et "Vraiment ressuscite!"

Национална кухиња Италије и Србије

Кроз дијалог који је у рими осмислила учитељица Ивана Марјановић, мали ђаци су повели у италијански ресторан, а затим су се кроз презентацију низали бројни специјалитети. Из њихове кухиње замирисале су готово стварне bruschete (брускетe). Уследили су primi piatti (први тањир), lasagne (лазање) и secondi piatti (други тањир), scalopine alla milanese, а за послastiце као што су torta al limone (лимун торта) и сладоледи – поделили су рецепте. Догађај Ивреа оставила је снажан утисак по највећој борби поморанцама, када улице постају наранцасте.

Bruschetta con mozzarella

Torta al limone

Ivrea

Ученици из Зајечара презентовали су у слици и речи, на италијанском и српском језику, српску кухињу и традиционална српска јела. Ту су гибаница, ајвар, лесковачки роштиљ, кајмак, сарма, пасуљ пребранац... као и белмуз, традиционално јело у источној Србији, које се спрема од пројног брашна и сира. Сваке године у Сврљигу и околини Калне одржава се „Белумузијада“, такмичење у припремању белмуза.

Сусрет је завршен реченицом: Benvenuti, ragazzi e buon appetito!

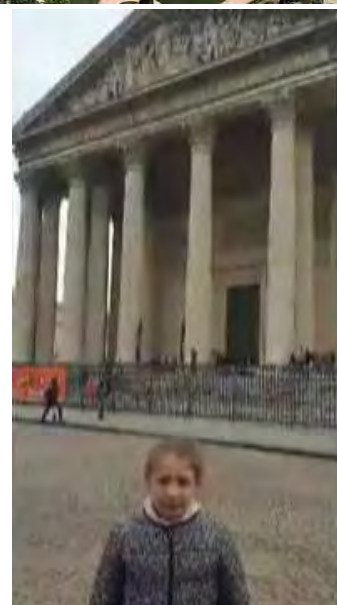
Буди мој гост

Нушићевци су уз звуке староградске песме повели у обилазак боемске четврти Скадарлије, место где су живели, стварали и уживали многи уметници, чијом калдрмом готово обавезно прође сваки гост Београда, а посебно је занимљива била шетња београдским Зоо вртом, који слави свој 80. рођендан. Парижани воде у Версај, најстарији и највећи музејски парк у Европи, али и у забавни зоолошки парк у Паризу.

Ђаци из Новог Пазара нуде шетњу градом, снимају улице и старинску калдрму. Ако дођу у Париз, посетиће симболе града, али и Пантеон, који им је показала једна од најмлађих учесница пројекта, Викторија Стефановић. Она је одржала прави мали час из културне прошлости.

Фукоово клатно

Са поносом и узбуђењем ученици ОШ „Лаза Костић“ отворили су врата своје школе и повели у библиотеку, кабинет за информатику, кабинет за француски језик и у свечану сале у којој се организују бројне приредбе.

Виртуелни излет у Цветни парк (Parc Floral-Vincennes) позвао их је у Париз. Овај парк представља идеално место за шетњу, забаву и спорт. Сви су уживали у цветним колекцијама и пожелели да искусе акробације по дрвећу.

PARC FLORAL
Vincennes

On passe souvent par la bibliotheque.
Često svratimo u biblioteku.

Za one spretnije tu su razne akrobacije
i penjanje po različitim spravama i
drveću.

„Буди мој гост“ је прва реченица којом су ученици из из Свилајнца започели ову тему и позвали српску допунску школу из источне Француске да их посете и упознају се са радом и организацијом њихове школе. Они су осмислили видео којим су приказали цео

школски комплекс. Видео обухвата зграду, домове за смештај

ученика, спортске терене на отвореном, прелеп парк и трим-стазу здравља, објекте за повртарство и сточарство где ученици обављају практичну наставу, те машински парк где ученици на полигону вежбају да возе пољопривредне машине. Такође су их провели кроз мали зоо врт и показали како се ученици брину о животињама.

Веома богат и садржајан материјал ученици из источне Француске прикупили су приликом одласка на екскурзију у североисточни град Верден, где се одиграла најдужа битка у Првом светском рату – Верденска битка. Они су ову тему представили кроз снимке, фотографије и текстове које су за ученике из Свилајнца припремили на француском језику. Приказали су Меморијални центар Верден, Верденску тврђаву и гробље палих бораца.

Ученици из Милуза воде у родно место Јованке Орлеанке. Обилазак куће чувене хероине

преноси снагу којом је Французе повела у рат против Британаца. Зајечарци одговарају презентацијама о Сокобањи, Новом Саду и Калемегдану јер би тамо најрадије одшетали са својим вршњацима.

Српска школа из Тори ди Квартезола нуди обилазак Мирамаре, дворца који гледа на тршћански залив, Дворца Ромеа и Јулије у месту Монтекио Мађоре, недалеко од Вићенце, а затим и забавног парка Italia in miniatura (Италија у минијатури) и Сајма чоколаде, који се традиционално одржава у Вићенци.

Зајечар узвраћа гостопримство кроз обилазак града и околине: Ромулијане, која је под заштитом Унеска, Народног музеја, Позоришта „Зоран Радмиловић“, прелепе Краљевице са шеталиштима, спортским теренима и базеном, Попове плаже, једног од најлепших спортско-рекреативних центара у нашој земљи, али и етно ресторана са традиционалном српском кухињом.

Вредновање и праћење пројекта

Пројекат је праћен и евалуиран континуирано, током реализације, а од стране свих учесника кроз:

- ❖ Слање мултимедијалних извјештаја за постављање на званичну интернет страницу Кроса РТС-а: krosrts.rs
- ❖ Евалуацију успешности наставе од стране ученика после заједничких часова, уз праћење њиховог задовољства и мотивације;
- ❖ Редовност долазака на наставу и посећеност часова, уз одговорност и благовремену израду истраживачких радова, што је један од показатеља нивоа ученичке мотивације;
- ❖ Континуирану комуникацију међу наставницима сарадницима, при чему су сагледаване добре и слабе стране, на основу којих су планирани наредни сусрети;
- ❖ Сараднички рад творца пројекта у организационом делу пројекта, као и у комуникацији са надлежним институцијама;
- ❖ Водич за Пројекат „Образовни круг – Културна баштина“ који је пружио потребне информације наставницима реализаторима у погледу подтема, начина рада, циљева и исхода;
- ❖ Медијску промоцију са приказом пројектних активности у више емисија Радио Београда „Вечерас заједно“, у програмима РТС-а и ТВ Пинка.

Сусрет ученика и реализатора пројекта одржан је у Кампу Кроса РТС-а и Спортског савеза Србије „Сомбор 2019“, од 28. јуна до 6. јула, где су се учесници из свих градова и земаља упознали, учествовали у образовним и спортским радионицама и урадили завршну евалуацију целог пројекта.

„Држава здушно подржава Крос РТС-а, и све његове образовне и спортске сегменте, а радује и свеколика подршка Факултета педагошких наука-Јагодина, Педагошког факултета-Сомбор, Математичке и Спортске гимназије“, закључио је у Новом Пазару, на једној од бројних презентација „Образовног круга – Културна баштина“, иницијатор и вођа Пројекта Стеван Ковачевић.

